

BJÖRKMAN, MARIA

Sagor ur skogen / af Marie B.

Kalmar
1860

EOD – Millions of books just a mouse click away! In more than 10 European countries!

Thank you for choosing EOD!

European libraries are hosting millions of books from the 15th to the 20th century. All these books have now become available as eBooks – just a mouse click away. Search the online catalogue of a library from the eBooks on Demand (EOD) network and order the book as an eBook from all over the world – 24 hours a day, 7 days a week. The book will be digitised and made accessible to you as an eBook.

Enjoy your EOD eBook!

- ➔ Get the look and feel of the original book!
- ➔ Use your standard software to read the eBook on-screen, zoom in to the image or just simply navigate through the book
- ➔ *Search & Find:* Use the full-text search of individual terms*
- ➔ *Copy & Paste Text and Images:* Copy images and parts of the text to other applications (e.g. word processor)*

* Not available in every eBook.

Terms and Conditions

With the usage of the EOD service, you accept the Terms and Conditions provided by the library owning the book.

- ➔ Terms and Conditions: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/en/agb.html>

More eBooks

Already more than 30 libraries in over 12 European countries offer this service.

Search books available for this service: <http://search.books2ebooks.eu>

More information is available at <http://books2ebooks.eu>

BJÖRKMAN, M. f. Kiecholu. Roma
S. 123
0
KA

Sagor ur Skogen

af

Marie B.

Calmar

Tryckt hos Otto Westin.

1860

Kungl. biblioteket

0 0000 000106589

Sagor ur Skogen

af

Marie B.

= Marie Björkman, f.
Liedholm

Calmar

Tryckt hos Otto Westin.

1860

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Lilla Annas Julgåfva.

Lilla Anna var sina föräldrars enda barn, och, som hon var en liten god och älsklig flicka, var hon älskad, ej endast af sina föräldrar, utan äfven af alla, som lärde känna henne.

Det var dagarne före Jul. Anna hade en lång tid sträfvat med en hel hop vackra saker, som skulle bli julgåfvor åt pappa. Hvad hon skulle gifva mamma, hade länge utgjort ett litet bekymmer för henne; ty, då hon ständigt var under modrens uppsigt, var det ej lätt, att genom något arbete bereda henne en öfverraskning.

Anna blef därför mycket glad, då fadren en dag gaf henne tillstånd att följa sig in till staden och besöka julmarknaden, samt lemnade henne en liten summa, för att köpa någon julgåfva åt sin mor, och dessutom något litet för egen räkning, att använda till hvad hon helst önskade.

Hur glad kände sig ej Anna, då hon nu snart stod emellan de granna bodarna, uppfyllda med så många vackra saker. Nu skulle hon få välja nå-

gon riktigt vacker gäfvu åt sin mor; men, nu fick hon ett nytt bryderi: hvad skulle hon väl välja, som ej modren hade förut?

Bäst hon så stod och funderade, blef hon uppmärksam på ett samtal emellan en fattig landtman och hans hustru. De sågo båda så sorgsna och torftiga ut, att Anna rördes vid blotta åsynen af dem; men ännu mera rörd blef hon, då hon hörde hvad deras samtal afhandlade.

“Det är förgäfvu, kära hustru!” sade mannen, “vi ha intet för vårt hopp. Doktorn sade, att sjukdomen — åt hvilken han gaf ett underligt namn — som gossen har, är för långt gången för att kunna botas. Han föreskref väl ett medicament, som skulle kunna lindra hans plågor, men han sade mig först, att gossen ej har många dagar kvar, och det medicament han ordinerade var, sade han, mycket dyrt. Hur skola vi nu göra? Du vet, att hela vår med så mycken möda hopsparade summa består i 5 riksdaler. Doktorn skulle ha 3 för sitt besvär, således ha vi blott 2 kvar, och icke räcker det till både medicamenter och bröd till de andra stackars barnungarna för Julen.”

“Kan bara det föreskrifna medlet stilla det stackars barnets plågor, så måste det anskaffas,” svarade hustrun beslutsamt. “Det är ju det enda vi kunna göra för det lilla kära barn, som snart ej mera skall behöfvu något af oss. Hvad de friska beträffar, få de väl, liksom vi, nöja sig med litet; och jag har ännu en kyrksjalett kvar, den du gaf

mig under bättre dagar. Grannhustrun har mången gång med afundsjuka blickar betraktat den, och, då nu ingen annan råd finnes, får jag väl bära den till henne, för att i utbyte få några matvaror och bröd för helgen.“

Mannen vände sig bort, för att dölja de fram-brytande tårarna, och gick till apoteket för att hem-ta det dyra smärtstillande medlet åt sitt sjuka barn.

Anna steg nu dristigt fram, fattade den fattiga kvinnans hand, och sade med en mild och röd stämma: “Ni skall ej behöfva, goda kvinna! att sälja det enda minne ni har kvar af bättre dagar, för att genom detta medel skaffa edra små hungri-ga barn bröd. Se här, denna lilla summa har min far gifvit mig, att jag därför skulle köpa någon jul-gåfva åt min mor. Hon har dock så många vack-
ra saker förut, att det ej bör bli någon förlust för henne, om hon får en öfverflödsartikel mindre. Och detta,“ tillade Anna, “har jag fått för egen räkning; därför skall ni köpa någon förfriskning eller något annat, som kan glädja er sjuka gosse, och helsa ho-nom från mig.“

Den förvånade kvinnan visste ej rätt om hon skulle våga att emottaga hvad Anna erbjöd. Hon frågade tveksamt, om “lilla mamsell hade lof att bortgifva så mycket.“

“Det har jag väl icke precist,“ svarade Anna, “men jag tager därför ansvaret på mig,“ och hon skyndade bort, innan den fattiga kvinnan hann att tacka henne.

Anna uppsökte nu sin far. Han frågade henne leende, om hon redan gjort sina små upphandlingar.

Anna vände sig rodnande bort, och svarade, att hon nu var färdig att följa sin far hem.

Lilla Anna kände sig ej rätt väl till mods. Hon ångrade visst ej hvad hon gjort; men det var första gången hon företagit en sjelfrådig handling, utan att först ha rådfrågat sina föräldrar. Hade hennes far frågat henne ännu en gång, så skulle hon berättat hela förloppet; men, då han nu teg, så beslöt hon att gömma förklaringen till sjelfva Julafton. Hon glädde sig nu emellertid åt den glädje, som hon hoppades hennes gerningar hade beredt åt det fattiga landtfolket och deras små barn, och ofta återvände hennes tankar till den lille sjuke gossen.

Dagarne voro nu så korta och gingo så fort. Dagen före Julafton var redan inne. Anna hade hela den dagen funderat på sin förklaring, och med dessa tankar gick hon till sömns och somnade.

Det var snart morgon. Anna tyckte att solen sken så herrligt och luften var så klar. Det förvånade henne, att allt i hela huset var så stilla och tyst. Hon uppsteg och klädde sig skyndsamt, gick till sina föräldrars rum, för att helsa dem god morgon, men, mot all vana, fann hon dörren låst. Hon vandrade då ut till trädgården, för att der uppsöka några qvistar vintergröna, som skulle pryda aftnens julbord.

Snart stod hon vid ingången till den gamla grottan, der hon under sommaren firat så mången glad familjfest med sina föräldrar. Men grottan hade ej nu samma utseende som förr: den var långt skönare och friskare, än Anna någonsin sett den. Och se! der vid ingången stod en liten vacker gosse, med glänsande vingar på skuldrorna. Det var ju en liten engel, som nickade så vänligt och vinkade åt henne.

Anna trädde nu närmare. "Hvem är du, lille gosse?" frågade hon.

Engelen svarade: "Känner du mig icke? Jag var det lilla sjuka barnet, som du så gerna ville glädja. Mina sista stunder på jorden blefvo plågfria, och mina små syskon skola ej på länge sakna bröd. Jag är nu så lycklig — så lycklig, och jag vill så gerna gifva dig något för det goda du ville göra mig. Följ mig nu, så skall jag visa dig lifvets fyra åldrar."

Den lille engelen framtog nu en gyldene nyckel, öppnade dermed den stora dörren till grottan, och aldrig hade Anna sett ett klarare ljus, än det, som nu strömmade henne till mötes; aldrig hade hon sett en mera skön och blå himmel, än den, som nu hvälfde sig öfver hennes hufvud.

Hvart hon vände ögat, såg hon idel blommor; de vexte i allehanda sorters burkar och krukor. De grannaste stodo i praktfulla vaser, och de aldra enklaste åter i små oansenliga näfverburkar. Hvad

som dock mest förvånade Anna var, att hvarje blomma hade ett vidhängande hjerta.

“Hvar äro vi?” frågade Anna sin följeslagare.

“I barndomens plantskola,” svarade han. “Nu skall du få se många underliga saker. Ser du! här fins en blomma för hvarje litet barn på jorden. De hafva alla hvar sitt lilla hjerta. Det kommer nu an på hur detta hjerta af dess fostrare vårdas och danas, sådant blir det. Se på denna präktiga tulpan, hvilket grant guldhjerta den har; men, ser du, det är bara ett tomt skal, derinuti är bara tomhet; det har således ej så stort värde som det utvisar.”

“Här åter, ser du ett hjerta af glas, slipadt på alla sidor. Om du ser derigenom, skall du se föremålen antingen upp och nedvända, eller också fördubblade. Det återger många bilder; men aldrig den sanna.”

“Här är ett hjerta af bernsten. Det har så småningom fått stelna och hårdna till hvad det nu är. Det har en underlig form; men det skulle nu erfordras mycket arbete för att ombilda det. Här, vid denna lilla fattiga backsippan, hänger, som du ser, en liten träklump, som skall vara ett hjerta. Det har fått liten eller ingen vård; men toge någon vänlig vårdare hand derom, skulle det snart få ett annat utseende.”

“Men äro då alla hjertan ej från begynnelsen lika?” frågade den förvånade Anna.

“Det vet jag ej, det vet endast Han, som da-

nat dem," svarade engelen. "Der, nederst vid ingången, ser du alla de små barnens blommor, som nyss gjort sitt inträde i verlden. Deras små hjertan likna alla ett litet frö; hvad det lilla fröet innebär, vet ingen, men huru det kommer att utvecklas, beror på vården."

Anna bad nu, att få se sitt eget hjerta. Engelen visade henne nu en liten pensé, och sade: "Detta är din blomma. Du har ett litet hjerta af vax, och många vackra små bilder äro der inpräglade. Akta dig nu väl, under lifvets vandring, att ej de bilder, som nu finnas der, bli utplånade. Lyckans solskens kunde lätt bortsmälta prägeln, om du ej väl vårdar den."

Annas följeslagare öppnade nu på glänt en annan dörr. "Se hit, lilla Anna! Här får du kasta en blick in i ungdomens lustgård. Foglarnas sång är der inne eldigare, solen glöder hetare och rosorna lysa rödare. Fjärilarne flyga med glänsande vingar från blomma till blomma, hvilkas hjertan nu ha fått mera bestämda former, än de hade härinne."

"Får jag ej gå in?" frågade Anna.

"Icke nu. Jag sade ju, att du blott får kasta en blick ditin. Men kom ihåg, då du en gång i verkligheten träder ditin, att du ej sätter alltför mycken lit till fjärlarnes hviskningar, eller foglarnes sång; de tala både om sällhet och lycka; men de säga ej alltid sanning."

"Der, längre bort, ser du medelålderns höst. I trädens kronor hänga nu frukterna mogna, men tro

ej att den frukten, som ser skönast ut, alltid är den bästa.“

“Men, hu hvad det ser kallt och ödsligt ut der längst bort!“ utropade Anna. “Jag ser der endast snö och frost, och träden stå kala och aföfvade.“

“Der är ålderdomens vinter. Visst ser der kallt och ödsligt ut; men äfven der kan vara sol-sken och trefnad, det kommer allt an på hvilka minnen som dit åtfölja vandraren.“

“Men nu kan du ha sett nog, min goda Anna. Bevara väl den prägel, ditt hjerta nu har, och du skall en gång återse mig, och jag skall då visa dig långt skönare saker.“

Anna stod nu åter i trädgården. Hon kände en varm fläkt på sin kind, det var hennes moders kyss, som väckte henne; hon hade haft en lång dröm. Hon tyckte sig nu se den lille engelens anlete på den ljusa morgonsky, som sväfvade förbi hennes fönster; han satt och log, och vinkade så vänligt åt henne.

Annå kysste nu ännu en gång sin mor, som sade, att hon sofvit alldeles för länge.

¶Då Anna fram på dagen blef lemnad ensam, framtog hon sitt lilla skriftyg, och uppsatte så godt hon kunde en liten berättelse om sin marknadsresa och sin dröm, samt slöt den med det löftet, att hon troget ville bedja Gud bevara hennes hjerta för onda och fremmande intryck, och i stället gifva henne kraft att bevara den prägel, hennes goda föräldrar nu gifvit det.

Den lilla berättelsen blef nu lilla Annas julgåfva till sin mor. Då modren om aftonen emottog och läste den, slöt hon lilla Anna rörd i sin famn, och försäkrade henne, att utaf alla de gåfvor hon fått eller kunnat få, så var dock denna barnsliga berättelse den aldri bästa och käraste gåfvan.

Lilla Anna höll sedan troget sitt löfte. Hon bevarade sitt hjerta rent, och fick helt säkert en gång återse den lille engelen, som han i drömmen hade lofvat henne.

Körsbärsklasen.

Högt uppe i toppen på ett stort körsbärsträd satt en skön klase af fyra bär.

Det största bäret såg serdeles aptitligt ut, var saftfullt och svällande, med det fagrade skal, men med hårdaste kärna.

Det andra i ordningen var hvarken saftfullt eller skönt; det såg snarare torrt och hårdt ut. Det satt hårdt fast vid sin stjelk, och skulle säkert ej lätt låta taga sig derifrån.

Om de båda minsta kunde man med skäl säga, att de voro lika som två bär. De hade knoppats, blommat och mognat på en gång, och voro således tvillingar. De voro lika både till det yttre och inre, och slöto sig tätt till hvarandra.

Det var en herrlig afton. Solen höll just på att sjunka. Allt i naturen var stilla; knappt en enda fläkt susade i det stora trädets grenar.

De fyra bären hängde så stilla på sina stjelkar. De kände hvar för sig någonting liknande ett behof

att meddela sig åt hvarandra; men ingen ville först bryta tystnaden.

Slutligen började det största: "En herrlig afton! skada blott att de välsignade regndropparne så länge låta vänta på sig. Jag tycker mig nästan blifva förtorkad under den starka solhettan, då deremot regnet uppfriskar mig. Och ett friskt, skönt och stort bär vill jag blifva, så att trädgårdsdrängen må lägga mig öfverst i korgen, då han kommer för att aflocka oss."

"Ja, men då kunde du komma underst, och blifva krossad, då korgen blefve urstjelpt" — inföll det andra bäret.

"Tyst! låt mig tala till slut," sade åter det första. Jag blir alls icke urstjelpt, som du så simpelt yttrat dig; utan trädgårdsdrängen tager mig varligt i sin hand, och visar mig för trädgårdsmästaren, denne åter skall väl förvara mig, och skicka mig till den stora landtbruksexpositionen, der alla skola förundra sig öfver det stora, utmärkt sköna körsbäret. Kanske skall man till och med rita af mig och sända mitt porträtt kring verlden; ty alla kunna ju ej få se mig sjelf."

"Tokprat!" sade det andra — "man skall hvarken rita af dig eller beundra dig: man skall äta upp dig, det är alltihop, utan att det ringaste reflectera öfver ditt granna skinn. Kan du blott smaka väl, så är det bra; men ej skall någon tänka öfver ens detta; ty inom några ögonblick skola hundratals bär hafva gått samma väg som du, och

hvem tror du väl sedan skall komma ihåg dig mera? Nej tack! då vet jag bättre. Jag vill alls ej bli uppäten. Jag vill hålla mig hårdt fast vid min stjelnk, och från min höga ståndpunkt betrakta lifvet der nere i gruset, och filosofera deröfver. Kommer så trädgårdsdrängen, så gömmer jag mig under bladen: och skakar stormen trädets grenar, så sluter jag mig tätt intill min qvist; och på detta sättet skall jag få sitta qvar, kanske till och med till nästa år.“

Nu vågade de båda yngsta en invändning.

“Du skulle då ej i ringaste mån fylla din bestämmelse“ — sade de — “du skulle bli så torr och hård, att du ej en gång skulle kunna tjena de små stackars foglarna till spis.“

“Tig, enfaldiga barn!“ sade filosofen, “hvad bryr jag mig om foglarna. Man är sig sjelf närmast.“

De båda små vågade ej mera höja sin röst. De tänkte dock i sitt hjerta: ack — att det vore ett par stackars små bär förunnadt att verka något godt! Det skulle vara bra ljuft att kunna sprida glädje till någon.

Natten var nu inne. Den blef ej så lugn som den vackra aftonen lofvat. Regnet föll i strida strömmar, och stormen skakade träden.

Det största bäret i klasen slapp att vänta längt på regndropparne. Det ville bli stort, skönt och saftfullt; och det öppnade nu alla sina porer och insöp regnet, tills det tunna skalet ej mera kunde

utvidga sig. Det var nu så stort, att det med skäl kunde anse sig för det största bäret i trädet, och det gladdes i sitt högmod deröfver; men glädjen skulle ej räcka länge. Det stackars bäret hade aldrig haft något begrepp om tyngdlagarne. Det hade nu blifvit så tungt, att, då nästa stormil kom, den svaga stjelken ej kunde uppbära det. Det sköna, saftfulla bäret föll till jorden och — remnade midt itu.

“Hm!” sade filosofen, “högmod går för fall.” Och detta var nu en sann filosofi!

Om morgonen, då solen åter uppgick, och allt i hela naturens rike åter var rörelse och lif, satt en liten ensam fogel i trädets topp och sjöng på sin enkla melodie en herrlig morgonpsalm.

“Hvad du är lycklig, du lilla glada fogel!” sade de båda tvillingbären. “Säkert skall du med din sköna sång mången gång kunna glädja den enslige vandraren. Ack! vi kunna ingen glädje sprida, in-
tet godt göra.”

“Det kunnen J!” svarade den lilla fogeln. Följen mig blott hem till mitt lilla bo, så skola helt säkert mina små väntande ungar få stor förnöjelse af eder.”

“Ack ja — vi följa dig gerna!” Och de båda små bären voro straxt färdiga, lindande sina stjelkar tätt tillhopa.

Den lilla fogeln tog dem i sin näbb, och flög med dem långt — långt bort i skogen.

“Det var rätt väl, att jag blef af med de en-

faldiga barnen," sade filosofen. "De störde mig blott i mina filosofiska betraktelser med sitt barnsliga pjoller."

Den lilla fogeln hade sitt bo i en liten rosenbuske, som stod vid den gamla gårdesgården, hvilken tjenade till en hägnad kring en ringa hydda, der en fattig familj hade sitt hemvist.

De små ungarne lågo i boet och qvittrade så godt de förmådde, under det de väntade på sin mor. De hörde nu på långt håll hennes sång, och de blefvo äfven varse, att hon medförde något godt åt dem.

Huru glade blefvo ej de små åt de båda bären, och huru gerna meddelade sig ej dessa åt de stackars hungriga fogelungarne.

Kärnorna föllo till jorden tätt bredvid hvarandra. Den mjuka mossan upptog dem i sitt sköte; de sjönko sedan djupare ned i jorden, grodde och slogo rot.

Nästa vår fick mannen i hyddan se ett par små telningar sticka upp ur jorden bredvid sin kära rosenbuske. Han upptog dem, satte dem på hvar sin sida om hyddans dörr, och vårdade dem troget. De lönade snart hans möda. Inom några få år buro de herrliga körsbär, af hvilka alla hyddans invånare hade sin stora glädje.

De blefvo äfven till glädje för skogens små bevingade sångare. Inga fogelskrämmor blefvo uppsatta i träden. Den fattiga familjen delade gerna

med sig åt sina lika fattiga grannar, som å sin sida igen betalade den med sina muntra sånger.

Så blef de små bärens lifligaste önskan uppfylld; de fingo sprida glädje till många.

Det filosoferande bärets önskan blef också uppfylld; det fick sitta qvar till nästa år; men hvad hade det väl för glädje deraf?

Man ser ofta om våren, i toppen af stora körsbärsträd, många förtorkade bär sitta qvar. Det är just sådana, som ej vilja låta dela med sig, utan tycka: man är sig sjelf närmast.

Myran och Lysmasken.

Helt nära dikeskanten, vid den stora landsvägen, låg en stor myrstack. De flitiga myrorna arbetade och sträfvade allt hvad de förmådde. Deras lilla samhälle hade vuxit betydligt, och nu behöfde stacken ej allenast underhållas, den skulle äfven utvidgas, så att dess många invånare måtte få så beqvämt som möjligt.

En ensam liten myra hade funnit ett stort strå, många gånger större än hon sjelf. Hon stretade och drog, allt hvad hennes krafter tilläto. Strået måste hon ha till stacken, huru svårt det än var. Hon tänkte att ropa någon till sin hjälp; men åt hvilket håll hon såg, voro alla så upptagna af eget arbete, att hon beslöt hjelpa sig sjelf.

Hon kom nu till en stor sten, hur skulle hon väl komma öfver den? Att gå omkring hade blifvit alltför lång omväg; således måste hon öfver; men detta var ingen lätt sak. Kom hon två steg upp, så drog det tunga strået henne ett tillbaka; men hon lät dock ej modet falla. Hon hade en

fast och ihärdig vilja, och en sådan förmår mycket. Stenen var väl ej i sjelfva verket så stor; men för den lilla myran var den som ett riktigt berg, och, då hon slutligen uppkom på dess spets, voro alla hennes krafter nästan uttömda.

Deruppe på stenen låg en lysmask, makligt utsträckt i solskenet. "Ditt lilla stackars kräk!" — sade han — "så du förspiller dina krafter på en onödig sak. Jag skulle just vilja veta, hvad det der lilla strået, som kostat dig så mycken möda, gör till eller från den stora stacken?"

Helt saktmodigt svarade myran: "Min vän! om alla tänkte så, hur skulle det då gå med stackens både byggnad och underhåll? Det är väl sant att hvar och en af oss ej förmår mycket, men då vi alla förena våra krafter, och arbeta gemensamt, så blir det — som du väl kan se af stacken — något stort af."

"Kan väl vara; men det är dock ett bra mödosamt lif, och jag skulle i sanning ej en enda timma stå ut med det."

"Det tror jag nog, för den late är allting svårt. Visst är min lott mödosam, men jag skulle dock ej för mycket godt vilja utbyta den mot ditt makliga och gagnlösa lif."

"Kallar du mitt lif gagnöst?" utbrast masken förtretad. "Jag, som sprider så mycket ljus i verlden! Då solen nedgått, och lemnat allt i mörker, då är det jag, som tänder mitt ljus, och med dess sken belyser den enslige vandrarens stig."

Nu kunde den tåliga myran ej längre återhålla sin rättvisa harm. "Inbilske dåre!" utropade hon, "vågar du jemföra dig med sådana höga ting? Du skulle lysa i solens ställe! Hvad gör då månen?"

"Ja månen! om honom har jag hört att han lyser blott med lånadt sken, jag deremot består mig med eget sådant."

"Ja, eget är det nog, deri har du rätt; men besinna, att det ej är du sjelf, som tillkämpat dig denna egendom. Konsten att med ett falskt sken dölja din fula skapnad har du icke lärt dig sjelf. Huru som helst, så är du, som jag, icke annat än en usel insekt: "Det är ej allt guld som glimmar." Men jag har nu uppehållit mig längre än jag borde. Farväl med dig! kom ihåg hvad jag sagt."

Den lilla myran fortsatte sin väg. Hade det varit svårt för henne att komma upp för stenen, så gick det nu så mycket lättare att komma utföre. Snart uppnådde hon — till sin stora glädje — stacken, och ditlade sitt lilla strå. Hon gick sedan in, och såg efter till hvad nytta hon kunde vara inomhus.

Lysmasken funderade en stund på hvad myran sagt. Aldrig hade han tilltrött henne en sådan väl-talighet. Huru han dock funderade, kunde han ej fatta meningen af hennes ord. Han kunde aldrig få i sitt hufvud annat, än att han var till i världen för att upplysa den.

Om aftonen spatserade lilla Alrik med sin far utåt vägen. Då de kommo till den stora stacken

stannade han, och utropade: "Hur är det möjligt, min far! att så små djur, som myrorerna, kunna uppföra en så ofantlig stack?"

"Det är möjligt endast genom den oupplösliga enigheten, som finnes dem emellan. Deras förenade krafter, hvilka gemensamt arbeta för samma mål, är det, som åstadkommer detta storverk, mitt barn!" sade fadren.

"Myrans förhållande till stacken liknar den enskildta människans förhållande till det stora världssamhället. Ensam förmår hon ej mycket; men om alla gemensamt, efter Skaparens afsigt, använde den förmåga de fått, och hvar i sin stad verkade det goda de kunde, i stället för att — som de nu göra — kifva med hvarandra, och arbeta på hvarannans fördel; då skulle man snart få se, hvilka välsignelsens frukter detta skulle frambringa öfver hela jorden."

"Ack, den som så kunde omskapa människan! Men, hvarför skapade ej Gud människorna från begynnelsen så goda, då så mycket godt derigenom kunnat uträttas?"

"Det beror af människan sjelf, att blifva god eller ond. Gud gaf henne en fri vilja. Han förelade henne det goda och onda; dock lät han henne tydligt förstå, hvilket elände hon gick till möte, om det onda af henne blef valdt. Han satte äfven en väktare inom hennes bröst, som skulle varna och återhålla henne. Lyssnade hon alltid till den väktarens röst, så skulle hon aldrig välja annat än det

goda; men, tyvärr! söfver hon honom oftast, eller tystar honom på annat sätt. Hon missbrukar sin fria vilja just derigenom, att hon sällan eller aldrig lägger band på den, utan gifver den allt för fria tyglar.“

“Myran deremot uppfyller alltid sin Skapares vilja. Han befallde henne arbeta, och detta försummar hon aldrig. Hon arbetar med ihärdighet, ndergifvenhet och förtröstan. Min son! sök att likna myran i detta fall, så skall du säkert — med Guds hjälp — under din vandring kunna verka mycket godt, om också dina krafter — i förhållande till det stora hela — äro ringa.“

Ett par stora tårar banade sig väg utför den lilla kinden.

“Min gode far!“ sade han. “Jag skall aldrig glömma detta samtal, men jag vill ej endast minnas det, jag vill också söka att följa den lära det gifvit mig.“

“Gör så, mitt barn! och du skall säkert aldrig ångra det. Men låtom oss nu återvända hem, din mor väntar oss redan, måhända.“

Och så styrde de sina steg till det lugna hemmet, der frid och kärlek herrskade.

De små myrorna hade hört den gode mannens beröm. De gladdes, men högmodades ej deröfver.

Lysmasken hade kråmat sig allt hvad han förmodde; men han väntade förgäfves på att bli bemärkt. Hans lysande period tog ej sin början förr än mörkret inbröt, och då var det ej många som voro ute och fingo se honom.

Menniskohjertats tvenne kamrar.

En gång klappade ett människohjerta, som hade tvenne kamrar. Vål ha de flesta hjertan mycket rum, eller, rättare sagdt, rum för mycket; men i det hjertat, hvarom vi nu tala funnos endast tvenne magter som stridde om herraväldet; och det var ej svårt att se, hvilken af dem som hade segren på sin sida.

I kammaren till höger, som var serdeles ljus och rymlig, bodde högmodssanden. Som han ansåg sig för den förnämste, så borde han ju också hafva högra sidan. Han hade inredt sin boning på bästa sätt, pöste och yfdes, och skulle funnit sig särdeles väl, om han ej så ofta känt sig besvärad af sin granne.

I den lilla kammaren till venster bodde en liten hvit dufva. Hon hade aldrig öfvergifvit hjertat, allt ifrån det slog sitt första slag. Hon dröjde der ännu, fastän hon såg sitt välde allt mer och mer sjunka, fastän hon kände sin närvaro snart sagdt alldeles öfverflödig.

Hon hade i begynnelsen blifvit ditsatt af Skaparen, för att vaka öfver alla ädla känslor och goda tankar, Han då nedlade i hjertat. Med hvilken saknad tänkte ej den lilla dufvan tillbaka på första tiden i sitt nuvarande hem. Huru fridfullt och lugnt var det icke då, innan högmodsandens fått inkräkta det största rummet. Trons lampa hade då brunnit klar, och med sitt milda sken belyst hvarje föremål. Ack! nu hade lampan längesedan slocknat, oaktadt den stackars dufvan använt alla sina krafter för att underhålla den flämtande lågan. Alla ädla känslor och goda tankar, som förr voro så sköna, rena och herrliga, voro nu endast skuggan af hvad de fordom voro, och likväl dröjde dufvan. Hon ville ej öfvergifva dem, så länge hon hos dem spanade ringaste tecken till lif.

Högmodsandens prydde väggarne i sitt rum med granna taflor, målade med de mest lysande färger.

Hvarje tafla föreställde någon god gerning som människan gjort.

På främsta taflan såg man ett stort skolhus. Öfver den öppna porten stod gifvarens namn i stora förgyllda bokstäfver.

Der gingo fattiga barn ut och in; de fingo lära mycket, och detta var nu ganska godt; men högmodsandens visste också att skryta deröfver. Icke brydde han sig om ur hvilken källa gåfvan flutit, antingen det varit ur den christliga kärleken eller ur kärleken till människornas pris.

På en annan tafla såg man, huru människan

gått rättvisan i förväg, och afhändt en stackars brottsling lifvet, just i det ögonblick han begick sitt första brott. Högmodssanden ansåg äfven detta för en god gerning; ty brottslingen hade ju i alla fall blifvit en samhällets fiende, och därför var det ju bäst att vara befriad från honom. Att en fattig själ gått förlorad, som möjligen hade kunnat räddas, det kunde högmodssanden naturligtvis ej reflectera öfver.

Så fortfor högmodssanden att uppmåla hvarje i hans tanke god gerning, tills hvarje vägg i hans stora rum var uppfylld af målningar. Han började ock att tänka på att utvidga sin plats. Men detta kunde ej ske på annat sätt, än att den lilla dufvans område måste ännu mera minskas. Väggen som skiljde de båda kamrarne åt borde bli flyttad, och inom kort blef den så; den blef flyttad allt längre och längre in, tills den lilla dufvan ej hade mera rum qvar, än att hon med möda kunde höja och sänka sitt lilla bröst, till ett knappt andetag. Hon suckade djupt, och tänkte, för första gången, på att fly. Men just som hon lyfte sina vingar till flygt — hvilket under — hvarje fiber i hjertat darrade; de ädla känslorna och goda tankarne, som så länge legat liflösa, vaknade åter upp; trons lampa började åter brinna; skiljemuren ramlade, och den lilla dufvan blickade triumferande på högmodssanden, som stod der, slagen af häpnad och förvåning. Han blickade dock förtröstansfullt upp till de många goda gerningarne, som han varit så stolt öfver. Men,

hvar voro de väl nu, alla de sköna och prunkande målningarne? De föllo alla — alla i ett ögonblick tillsammans till stoft, och der stodo nu väggarne i hans stora rum tomma och nakna, samt beröfvade alla prydnader.

Högmodsenden var nära att qväfvas, han måste ut, och höra huru det var.

Menniskan hade förlorat en vän. Den käraste vän hon egt, låg på bår. Hvad som var henne ett så stort ämne till sorg, blef för henne äfven ett rikt ämne till förbättring. Hon kände vid den dödes bår en mächtig andes mäktiga väckelserop; fjellen föllo från hennes ögon; hon lärde att inse sin egen ringhet, sina egna gerningars fullkomliga otillräcklighet, och högmodsenden fick ej mera rum i hennes hjerta.

Han kom dock mången gång, sedan han blifvit förjagad ur hjertat, tillbaka, och klappade på dörren till sitt gamla hem; men, då han hvarje gång såg att den lilla hvita dufvan nu ensam herrskade derinne, vände han slutligen för alltid om, och gick att söka sig ett annat herberge; och säkert behöfde han ej söka länge, ty nog finnes det många — ack! alltför många — som gerna i sitt hjerta herbergera en sådan ande.

Modren och Barnet.

Djupt in i mörka skogen låg en fattig koja. Derinne satt en ensam moder vid sitt sjuka barns läger.

Den lille njöt af en stilla slummer, och därför lemnade den stackars modren fritt lopp åt sina tårar; de voro ju hennes enda jordiska tröstekälla. Framför henne låg en annan, rikare källa uppslagen — den heliga boken — och ur den drack hennes törstande själ begärligt.

Hon fäste nu sina ögon på de orden: "Låter barnen komma till mig, och förmener dem icke; ty sådana hörer Guds rike till."

Visst var det svårt — förfärligt svårt — att bli ensam, men den försakande modren gladdes dock åt den herrliga lott, som väntade hennes barn.

En ryckning syntes i den lilles späda lemmar, han uppslog snart ögonen, och fästade den matta blicken på modren.

"Du har åter gråtit, moder!" hviskade han. "Dina tårar smärta mig långt mera, än det svåra-

ste lidande, min sjukdom kan tillfoga mig. Jag förstår din smärta: du blir så ensam, men Gud är ju hos dig. Du har sjelf så ofta sagt mig, hvilken herrlig lott det barnet får, som med en fast tillförsigt håller sig till Honom, som kan gifva oss allt. Vi kunna ju hoppas, att för Hans skull denna herrliga lott nu blir min. Hvem vet om min jordiska dröm någonsin nått sin fullbordan; nu blir den på ett långt skönare sätt uppfylld. Jag sade ju alltid, att jag skulle bli något riktigt stort, och sedan komma och hemta dig till ett bättre och rikare hem. Hvad hade jag väl kunnat bli större i verlden, än det Gud nu gör mig till? Och snart kommer jag och hemtar dig till det aldri bästa hemmet. Om du kunde, moder! icke skulle du vilja hålla mig kvar?"

"Tro ej, mitt kära barn! att jag är en så stor egoist. Huru många gånger har jag ej med oro tänkt på din framtid? Gud visar mig nu, att alla sådana omsorger ha varit öfverflödiga."

Den stackars modrens hjerta ville brista; det kära barnet hade så vuxit fast dervid, att hon tyckte det kunde ej skiljas derifrån, utan att äfven hvarje fiber skulle slitas af. Fastän ej nu tårarna flöto, återspeglade sig dock smärtan på det bleka anletet.

"Du behöfver hvila," moder!" sade barnet. "Du har arbetat mer än dina svaga krafter tillåto; de äro nu uttömda. Först min fars sjukdom, sedan nu min, har kostat dig stora ansträngningar. Ehuru spinrockens hjul surrat flitigt natt och dag, har ditt

arbete dock varit otillräckligt för oss alla. Arma, arma moder! du har lidit mycket.“

“Det är oss dock en skön tröst, att vägen till glädje oftast går igenom lidande och sorg. Först då, när vi i lidandets skola blifvit, som vi böra, beredda att emottaga den rätta glädjen, blir den vår. De Canaaneiska krukorna måste först ända till brädden fyllas med vatten, innan deraf blef vin.“

“Ditt lidandes mått, käraste moder! skall ock snart vara fullt. Jag ser det väl af dina bleka kinder, dina matta ögon och skälfvande lemmar. Jag känner mig så förunderligt stark och plågfri; och en sådan stund efter svåra plågor, plär ju vara ett förebud till en snar befrielse. Var stark, o moder! snart skall äfven du bli befriad.“

Den lille lade sig sakta ned på bädden, så låg han tills aftonen inbröt, då han hastigt uppreste sig. De förr så dunkla ögonen strålade nu af en öfverjordisk glans. Han riktade nu blicken ut genom det lilla fönstret, och upp mot den klara himlen, och utropade: “Moder! ser du något?”

“Ingenting annat, mitt kära barn! än den mörka skogen, den blå sommarhimlen och en liten hvit sky på den. Men hur är det?” frågade hon oroligt. “Du är dig ej lik.“

Den lille svarade ej mer, han lade sig åter sakta ned och sammanknäppte sina händer. Läpparne rörde sig till en tyst bön, och inom några få stunder hade det lilla trogna hjertat upphört att klap-
pa . . .

Modren vände åter blicken uppåt. Hon såg nu huru den hvita skyn hade antagit skepnaden af en engel, som flög bort med hennes barns själ.

Den lille blef snart gömd i jorden. Den fattiga modren hade ej råd att uppresa någon minnesvård; men hon planterade af gröna torfvor ett litet kors på grafven.

Det dröjde ej länge, innan den ensamma qvinnan sof vid sitt barns sida.

Visst hade hon varit ensam och obemärkt i världen, men hon hade dock haft en vän, en trogen barndomsvän, och han satte nu ett kors äfven på hennes graf.

Hvarför sätter man alltid kors på de dödas hvi-lorum?

Kors betecknar lidande, och vid grafven är, för den fromme, allt lidande slut; men korset är äfven en bild af tron, och hvad kan väl vid grafven vara skönare? Hoppet är skönt, men tron är skönare, ty tron är vissheten om hoppets fullbordan.

De båda Vägarne.

Tvenne vägar korsade hvarandra på heden; hvart ledde de?

Likasom vägarne voro af olika beskaffenhet, så ledde de ock till olika mål.

Den ena af dem var bred och slät, samt hårdt tilltrampad. Det syntes att den varit och var mycket begagnad.

Den andra vägen var smal och obanad, slippig och stenig. På många ställen af den såg man törne och tistel uppväxa.

Den breda vägen ledde till en bullrande hufvudstad. Der var en frisk rörelse; allt såg så lifligt ut. Hvart man än vände sina steg hörde man ej annat än larmande musik, skämt och löjen. Men kastade man en blick in i de skämtandes hjertan, hur såg väl der ut?

Om än glädjen lyste aldrig så vild ur det blixtrande ögat, så fanns det dock endast tomhet och mörker i hjertat

Alla ville dricka ur njutningens bägere; men

aldrig kände någon sin törst derigenom stillad, den tillväxte deremot i styrka efter hvarje dryck, tills både kropp och själ blefvo förslappade af den rusgifvande drycken.

Den smala och slippriga vägen förde till en stilla, fredlig och obemärkt dal. Den hade ej, på långt när, så många innevånare som den stora hufvudstaden. Man såg ej här några bullrande nöjen; men så hörde man icke eller några förtviflans skrån; allt var lugn och stillhet. Vål kunde det hända, att lugnet äfven här stördes af den yttre verdens stormar, vål saknade de fredliga dalinvånarne många förmåner, som deras grannar på andra sidan bergen åtnjöto; men de klagade ej deröfver. De kände i sina hjertans innersta en frid, som öfvervägde all yttre ofrid, antingen den nu kom från deras grannar, eller från de orkaner, som ibland rasade på fjellens spetsar.

En ensam man kom sakta vandrande den breda vägen framåt. Då han kom till skiljovägen, stannade han, liksom begrundande hvilken väg han skulle följa. Vål bjöd honom hans naturliga böjelse att fortsätta den beqvämaste vägen; men inom honom fanns äfven en annan mäktig röst, som talade för vägen, hvilken ledde till dalen.

Han satte sig ned och väntade, att någon af de förbivandrande skulle tilltala honom, och gifva honom något råd.

Så satt han en stund. Stora hopar vandrade förbi honom på den breda vägen. De blickade

alla hånande på honom, likasom skulle de fråga: hvarför följer du oss icke? Ofta kände han sig frestad att följa den stora hopen åt, men alltid kvarhöll honom en osynlig hand, och han satt kvar på sin plats.

En och annan vandrare gick äfven den smala vägen framåt. De blickade väl medlidsamt på honom, men, då ingen tilltalade honom, saknade han mod att rådfråga dem.

Hans spanande öga dröjde än vid den ena, än vid den andra vägen. Nu såg han en ensam qvinnas komma gående med säkra steg den slippriga stigen framåt. Hennes hår hade i förtid grånat, och öfver hennes panna lågo djupa veck. Det syntes tydligt af uttrycket i hennes anlete, att hon haft mången hård strid att bekämpa under sin vandring. Hon var ej mera skön; men själens båda speglar — de trofasta ögonen — talade om en inre skönhet, tusen gånger mera värd än den flygtiga fägring, som så hastigt försvinner. Den staf hon bar, och vid hvilken hon troget stödde sig, hade form af ett kors.

Det syntes väl att hon ej tänkte stanna vid skiljovägen; men den obeslutsamme mannen, som kände sig uppmuntrad af hennes milda utseende, vågade dock vid hennes ankomst bedja henne om ett samtal.

“Kan jag gifva dig något godt råd, min vän!” svarade qvinnan mildt, “så vill jag gerna göra det. Du tyckes villrådlig, är du ej ense med dig sjelf om hvilken väg du skall taga?”

“Nej, tyvärr!” sade mannen. “Jag känner mig dragen åt båda hållen, och är ej stark nog, för att fatta mitt beslut.”

“Hvilkendera rösten är hos dig den öfvervägande: antingen den, som talar för bullrets och orons stad; eller den, som uppmanar dig att uppsöka dalens stilla lif?”

“De äro i sanning mäktiga dessa båda röster. Den ena säger: 'Du har ju i den stora staden så många vänner; alla skola de med öppna armar och jublande röster emottaga dig. Deremot är du en fremling i dalen. Hvem vet om någon vänlig hand der skall utsträckas emot dig; hvem vet ock, om du någonsin skall hinna dalens lugn, innan du tröttnat på den svåra törniga vägen.'”

“Huru lyder då den andra rösten?”

“Den talar ett motsatt språk. Den frågar mig, om jag tror att min själ numera skall finna sig tillfredsställd af de nöjen, de förr så kära vännerna ha att bjuda på. Den försäkrar mig äfven, att, fastän jag kommer en fremling till dalen, jag ändå skall finna många vänliga hjertan der.”

“Följ den sednare rösten, min vän! och du skall aldrig, aldrig ångra det. Här är det lätt för dig att finna vägen till dalen, då deremot du kanske förgäfves skulle söka den i den bullrande staden. Derifrån kommer du ej på samma släta och jemna väg som leder dit, långt derifrån. Kanske skulle du ej så lätt finna den enda vän, som förmår visa dig ut från detta Babel, till dalens trånga, men sa-

ligbringande väg. Vi ha ännu långt till dalen, du skall säkert finna vägen svår mången gång, innan du blifvit van vid den; men tröttna får du ej. Jag anser ej mera vägen svår, tvertom har den blifvit mig särdeles kär. Jag inser så väl nödvändigheten af dess svårigheter, att jag för ingen del ville undvara dem. Jag har aldrig, allt sedan jag inträdde på vägen, känt mig trött, således kan ju du också hoppas att ej tröttna. Aldrig har någon kommit till dalen, som af dess invånare ej blifvit kärleksfullt bemött, och ingen, som trädt inom dalens område, har någonsin önskat sig tillbaka till sitt förra lif; men deremot ha alla, som öfvergifvit dalens frid, alltid med djup saknad tänkt sig tillbaka den tid, då de fingo åtnjuta alla de saliga förmåner, som dalen erbjuder sina invånare.“

Mannen utsträckte sin hand, och sade rörd: “Jag tror, och vill gerna följa dig. Med dig till följeslagerska skall jag hvarken tröttna eller vara en fremling, då jag hinner målet. Lofvar du att ej öfvergifva mig?”

Qvinnan emottog vänligt den utsträckta handen, kastade en tacksam blick uppåt och frågade sakta: “hör du något?”

En sakta klingande, herrlig musik hördes.

Mannen utropade hänryckt: “Hvad är det? Icke är det aftonvindens sus i trädens toppar, icke är det foglarnes sång; ej eller kan det vara det aflägsna klockljudet från dalen; hvad är det?”

“Det är en glädjehymn från det land, till hvil-

ket dalen är en förgård; så klingar det alltid då någon inträder på vägen dit.“

Den starke mannens hjerta var nu vekt som vax; han nedböjde sitt hufvud och gret, samt kunde ej på länge af rörelse få fram ett ord. Han kände något inom sig så fridfullt och ljuft, som han förr aldrig känt. Han såg nu ej mera hvarken de hvassa törnen, som öfverallt uppvexte på vägen, eller de branta höjder och lodräta bråddjup, öfver hvilka vägen gick; han vandrade tyst och tålig vid sin följeslagarinnas sida.

Då de vandrat så en stund, hörde han något som plötsligt förskräckte honom. Det lät först som ett doft rytande, sedan tilltog det i styrka, och liknade slutligen den starkaste åska. Han saktade sina steg, och såg frågande på sin medvandrererska. Hon log mildt emot honom, och sade öfvertygande: “fortsätt din vandring, och frukta dig icke. Vi sakna icke ovänner och bittra fiender, som gerna skulle vilja skrämma oss af vägen, men vi få icke låta oss öfvervinnas. Fiendens magt är bruten, om också ej alldeles förlamad; vi ha en starkare magt på vår sida, som beskyddar oss, blott vi vilja med fast tillförsigt och trohet sluta oss till den.“

“Huru förunderligt och sällsamt förekommer mig icke allt! Men säg mig du, som tyckes vara så erfaren, hvem visade dig vägen, och hvem var i början din följeslagare; ty icke kunde du, om du var lika okunnig om vägen som jag, vandra ensam?“

Qvinnan kysste korset mot hvilket hon stödde sig, framräckte det mot sin följeslagare, och sade: "detta har varit min trogne vägvisare. Den bästa vännen, herrskaren öfver det närvarande och tillkommande, räckte mig det i sin kärlek. Det kändes först så tungt, ända till dess jag förstod dess rätta värde; nu bär jag det alltid, stöder mig alltid dervid, men det trycker mig ej mera. Jag känner ej tyngden, endast välsignelsen deraf. Helt säkert får äfven du, kanske snart nog, en sådan staf, och säkert blifver den äfven för dig till välsignelse. Undra ej öfver, att jag kallar korset staf; ty en staf är det i sjelfva verket, åtminstone på den väg vi nu vandra; och ingen — ingen hinner det mål vi eftersträfva, utan korset till staf."

"O! måtte jag då snart få emottaga den välsignade stafven, och skall den i början trycka mig, så vill jag minnas dina ord, ifall vi då ännu ej vandra tillsammans; ty nog förstår jag, att äfven jag måste genomgå ensamhetens pröfning, det profvet som du tyckes så segrande genomgått. Men säg mig nu, medan vi ännu vandra tillsammans, något om dalens invånare, äro de alla lika dig?"

"Nej, de likna mig ej, eller rättare — jag kan ej likna mig vid dem, kunde jag det, så hade jag redan trädt inom dalens område. Dalens invånare äro alla vida bättre än jag. Det finnes ännu mycken hårdhet, mycken tröghet i mitt sinne som måste bort, innan jag hinner dit. Wäl har jag likasom du inträdt på vägen dit; men jag har dock

ej vunnit borgarerätt i dalen ännu; men en gång skall, som jag hoppas, jag med visshet kunna säga, att jag erhållit det, skulle än korsets tyngd innan dess fördubblas.“

Qvinnan hade knappt talat till slut, innan ett tjockt mörker öfverföll de båda vandrarne, och en stark orkan slungade dem långt ifrån hvarandra.

Då qvinnan åter uppslog ögat, sedan mörkret skingrat sig och orkanen tystnat, stod hon vid den öppna porten till dalen. Huru tacksam kände hon sig ej nu, då hon med innerlig fröjd inträdde till dalens invånare, hvilka alla med kärlek emottogo henne.

Mannen döfvades af orkanens dån, och förvirrades af mörkrets fasa; men snart återkom han till sans igen. Han fann sig vid sitt uppvaknande ligga utsträckt på marken, med ett tungt kors vid sin sida. Han uppreste sig, upptog korset och började åter sin vandring. Visst förskräcktes han i början af att vara ensam, men han tröstade sig med att han snart skulle finna dalen, och han fann den också snart.

Han fann också sin fordna medvandrerska, som ännu en gång blef honom ett troget stöd, en vänlig tröstarinna under de mödor och besvär, som ännu voro oundvikliga.

Huru ofta välsignade han ej nu den inre marning, som bjöd honom att stanna vid skiljovägen. Och huru innerligt beklagade han ej dem alla, som med hånleende vandrat honom förbi. De väntade

sig alla en outtömlig njutningskälla i nöjenas stad — och — hvad funno de väl? — Kanske till en början några tomma nöjen, innan kropps- och själskrafterne vore alldeles förslöade. Men — hvad funno de väl sedan? — Ack — endast förtviflan och död.

Den Giriges resa och mål.

En girig man fick befallning af en mäktig konung, att bege sig af på en lång resa, till ett okänt land.

Väl hade han förut vetat, att detta budskap en gång skulle komma; men han hade alltid hoppats, att dess ankomst i det längsta skulle bli fördröjd.

Nu, då det mäktiga, oåterkalleliga budskapet kommit, befann han sig i stor förlägenhet. Han satt med nedböjdt hufvud och flämtande bröst.

Mest bekymrade honom dock, att han måste lemna alla sina herrliga skatter, dem han så mycket älskat; ty han kunde ju ej föra dem med på en så lång resa.

Plötsligt föll honom en tanke in: han skulle sälja alla sina fastigheter, förvandla dem i penningar och taga deraf med sig så mycket han kunde.

Han utsände nu i hast sina tjenare åt alla håll. De skulle sälja alla hans egendomar och i stället hemföra till honom guld, juveler och andra dyrbarheter. Tjenarena gjorde sitt bästa, och inom kort

hade den girige en stor låda full med sådana skatter, som han kunde bära med sig på vägen. Men ovissheten om han skulle få dem öfver gränsen eller ej plågade honom mycket.

Hans resa var lång och besvärlig. Hvar han vände sitt skygga öga såg han endast mörka skuggor. Ingen hoppets stråle upplyste hans mörka stig. Den lilla låda, han förde med sig, innehöll ju så många blixtrande diamanter, och klart lysande ädelstenar; kunde ej deras glans vara honom nog? Han älskade dem så högt, förde dem gång efter annan mot sina ögon, sitt hjerta; men hans öga hade blifvit skumt, han kunde ej nu, så väl som förr, märka deras klara glans.

Mot aftonen såg han framför sig ett det herrligaste landskap. Han hade aldrig sett något sådant förr.

Boningarne der voro af klaraste guld, åkrarne buro rika skördar och skogarne hängde fulla af guldene frukter; i strömmarne liknade vattnet en klar silfverflod, och bergen voro af de klaraste ädelstenar.

Hvilken syn var ej detta för den girige mannen! — Han stirrade på det glänsande landet tills han bländades af dess klara glans; huru skulle han väl komma dit? — Emellan honom och detta herrliga land, vid hvilket hans blickar så girigt hängde, lågt ett bredt — djupt vatten, och förgäfves spanade han längs utmed stranden efter någon tjenstvillig färjkarl, som skulle komma och erbjuda honom sin hjälp.

Han vände sig nu åt andra sidan. Der var mörker, ett förfärligt mörker. Ett svart moln hängde mörkt och hotande öfver horisonten, och derur framljungade de skarpaste blixtrar.

Med fasa vände han sig nu åter om; men hvad var det väl för en syn som nu mötte hans förskräckta blick? Det herrliga landet låg nu bortskymdt af ett tjockt töcken; vattnet hade vuxit till bredd och djup; vågorna gingo skyhöga och sågo blodröda ut; öfverallt syntes bleka anleten uppdyka. Hvems voro väl de drag, som nu stirrade emot honom? Hu! de tillhörde ju den gamle mannen, hvars dotter en gång förgäfves anropat den girige om hjälp och förbarmande; och genom hans hårdhet bringats till förtviflan och brott.

Ångestfull utsträckte han nu sina händer mot den gamle; bjöd honom allt sitt guld, om han endast ville hjälpa honom öfver den breda strömmen bort till det herrliga landet.

“Förbannadt vare allt ditt guld!” svarade den gamle, “det bringade aldrig någon välsignelse på jorden. Likasom min arma dotter en gång förgäfves bad om ditt förbarmande, så skall äfven du nu förgäfves och okänd ropa efter hjälp. Din obevekliga hårdhet drog henne först till förtviflan och sedan till brott och synd; jag såg dem bortsläpa henne i fångelse, och det blef min sista dag. Din stund är nu kommen.”

Den olycklige vred sina händer i förtviflan; hvart skulle han vända sig? Nu såg han åter ett

blekt, aftärdt anlete uppdyka. Det hade många små barnaanleten omkring sig. Hvilka voro väl dessa? Det var ju den fattiga enkan med alla hennes små faderlösa, dem han en gång för timlig vinnings skull beröfvat hem och bröd. Af dem hade han ingen hjälp att vänta; de ropade likasom den gamle: "ditt guld hjälper dig ej mer."

Nu nalkades honom en annan gestalt; väl var anletet blekt och sorgset, men det tycktes dock le mot honom genom tårarne.

Det var hans ungdomsmaka, den trogna qvinnan, som alltid hade sökt blidka hans sinne, alltid sökt föra honom på en bättre väg. Skulle hon väl ännu ha minne af hans hårdhet, hans bitterhet mot henne? Skulle hon ej möjligen vilja hjälpa honom?

Änjo höjde han sin bedjande röst, ännu en gång utbjöd han sin skatt till ersättning för en ringa farkost öfver det brusande svalget.

"Arme man!" hörde han nu de bleka läpparne framstamma, "din skatt har ej mera värde för oss, än det stoft du trampar. Det är just denna förgängliga skatt, som varit ditt största hinder för det kommande lifvets lycka; på den har du förslösat dina bästa krafter, under hela ditt lif. För dina skatters ökande har du ej haft tid att skänka ens en tanke åt din förestående resa eller det land, som skulle bli resans mål."

"Uppfyll blott en enda bön af mig," utropade den förtviflade. "Bringa en böneskrift till den mäktige konungen i ditt land; du sade mig ju ofta sjelf fordom, att han var lika god som stor."

“Han är god öfver all beskrifning, men han emottager inga böneskrifter, daterade vid gränsen. Vål hade det varit dig, om du i förväg sökt hans bekantskap.”

Nu hölides nejden af ett ogenomträngligt mörker; en förfärlig röst, som lät likt en domsbasun, ropade: “gå bort! — gå bort!” och den olycklige drefs af en osynlig makt, mot sin vilja, bort — mot det mörka hotande målet.

De båda Plantorna.

Derute i trädgården stod, på den stora kålsängen i ett hörn, tvenne plantor helt nära hvarandra.

Den ena hade stora blad med svällande ådror, och tycktes ha alla tecken till att bli ett riktigt kålhufvud, och det är ju allt hvad man kan ha att hoppas om en kålplanta.

Den andra lilla plantan var smärt och fin, hade veka stjelkar och spensliga blad, samt tycktes helt och hållet vara en fremling för det sällskap, bland hvilket hon fått sin plats.

Hon såg med en slags vörndnad upp till sina frodiga grannar, synnerligast den, som stod henne närmast, och hon tänkte inom sina små hjertblad: ack! när skola väl mina stjelkar och blad få dessa fasta och starka former, som jag ser öfverallt omkring mig? Jag måtte visst aldrig bli något kålhufvud, utan får väl dö som planta.

Då hon kände denna sorgliga aning, gick en kall rysning igenom de späda lemmarna.

“Slut dig närmare till mig, din lilla klena stac-

kare," sade den stora plantan, hennes närmaste granne. "Rätt snart står solen i sin middagshöjd, och då behöfva vi både saft och styrka, för att ej förtorkas och vissna; och, som det tyckes mig, har du ej mycket af någondera delen, och därför kan du rätt väl behöfva, att söka skugga hos mig, som är bättre lottad och rikare utrustad än du. Vi härstamma visst alla från en och samma fröstock, dock förefaller det mig, som du hade annat gry i dig; ty du liknar ej någon af oss."

Den lilla plantan böjde sig ödmjukt till jorden. Ur de små hjertbladen föll en klar perla; det var en daggdroppe, som suttit qvar der sedan morgonen, och nu, då de små hjertbladen slöto sig så hårdt tillhoppa, föll derur.

Den stora plantan tycktes rörd till medlidande.

"Se så, gråt ej kära barn!" sade hon. Om du ej kan bli något stort kålhufvud, så blir du väl åtminstone ett litet, och kan ändå ha hopp om att få komma i kålgrytan i sällskap med ett skönt fläskstycke; ty det är vårt skönaste lefnadsmål. Visst gifves det ett annat, vida skönare, men det faller ej på mångas lott. Jag menar: att bli fröstock. Det är något stort, skall du tro! Jag hade min plats i plantbänken, helt nära den gamle vördnadsvärde fröstocken. Han var så vis och hade så mycket att förtälja för oss små okunniga planter, att det var både nyttigt och nöjsamt att ha sin plats i hans grannskap."

Den lilla plantan pressade sina små hjertblad

ännu hårdare tillsammans. Hon kände, att hon hvarken skulle bli fröstock eller komma i kålgrytan.

“Hvad skall det väl bli af mig?” suckade hon. “Dock, densamme som låt mig bli frö och planta, skall väl låta mig utvecklas till något; och hvarom icke, så har jag ej långt till min moder, jorden; i den har många före mig funnit hvila och ro.”

Dagar och veckor gingo. Solen spridde värme, och regn och dagg svalka.

Plantorna hade vuxit och utvecklats sig. Den lilla plantan hade äfven blifvit stor. Liknade hon förr litet de stora kålplantorna, så gjorde hon det nu ännu mindre.

Hon hade fått spetsiga blad, en hög stängel med svällande knoppar uppsköt högt öfver de andra plantorna, som mycket undrade, hvad det nu skulle bli af den förr så föraktade lilla plantan.

En morgon kom herregårdens barn springande till trädgårdsmästaren och ropade till honom:

“Hvarför har du satt ett så herrligt blomsterstånd på den fula kålsängen, och ej i stället prydt mammas blomsterparterre dermed; kom nu genast och flytta detsamma.”

“Det går ej an att flytta det nu,” sade trädgårdsmästaren. “Låt det stå! Det sköna och nyttiga må vexa tillsammans. Kålsängen skall väl också ha någon prydnad. Väl ser jag alltid nässlor och annat ogräs uppväxa, der jag gjorde ett ädlare utsäde, men aldrig förr har jag sett ett så skönt blomsterstånd uppenbara sig, der jag sådde endast

kålfrö. Men så är det! Jag sår blott, sedan bestämmer en annan skörden.“

Den lilla plantan hade nu uppnått ett skönare mål, än hon någonsin drömt om. Hon fick nu hela sommaren vara en prydnad för den stora kålsängen. Alla beundrade dess sköna växt. Bien och fjärilarne sögo honung ur blommornas kalkar, och om hösten samlade den omtänksamme trädgårdsmästaren frö af dem.

Bredvid blomståndet stod ett stort präktigt kålhufvud.

“Det,“ sade trädgårdsmästaren, “skall jag gömma till fröstock till nästa år.“

De tunga Bördorna.

En god husbonde hade till plägsed, att pålägga sina tjenare tunga bördor, för att af dem bäras till ett af honom förelagdt mål.

Många undrade öfver denna sed, synnerligast som det var en god husbonde. Somliga menade, att han kanske ej var så god, som han hade namn för att vara; men de mera förståndiga tydde hans afsigt så, som ville han med bördornas påläggande pröfva sina tjenares trohet och ståndaktighet. Säkert var dock, att ingen kunde utforska husbondens rätta mening, och ingen af tjenaerna fingo del af den, förrän vid tjenstetidens slut; då först fingo de lära känna, att de bördor de burit ländt mera dem sjelfva till nytta, än den som pålagt dem.

Det var en sträng lag, att ingen fick stanna på vägen, eller gå tillbaka. Framåt måste de, om det än gick aldrig så långsamt. Ej eller fick någon afkasta bördan; den måste troget bäras, huru tung den än kändes, med tålmod och utan knot, så vida tjena ren vid målet ville erhålla den lön som husbonden utlofvat.

Tvenne tjenare hade nu fått sina bördor pålagda, och vandrade med dem sakta vägen framåt.

Den enes börda syntes mycket tung, men han bar den dock med mera undergifvenhet än hans medbroder, som tycktes fått en lättare börda.

De gingo länge stillatigande vid hvarandras sida; men slutligen bröt den otålige tystnaden, i det han häftigt utbrast:

“Det blir mig visst omöjligt att framläpa denna tyngd till det förelagda målet. Jag har ännu ej gått många steg, och jag tycker mig redan tryckas till jorden. Din börda måtte vara bra mycket lättare, då du med så upprätt hufvud kan bära den.”

“Icke känner du min bördas tyngd, ej eller vet du, huru lätt jag har att bära den,” svarade den andre tjenaren saktmodigt. “Men vore den än tyngre än den är, skulle jag väl ej tröttna på första delen af vägen. Låtom oss samla våra krafter, och ej med en onödig klagan öka bördans tyngd.”

De vandrade åter en god del af vägen tigande. Bördorna tryckte dem; sjelfva den tålige mannens knän började svigta, men hans mod svigtade dock ej.

Hans medtjenare utbrast plötsligt: “Jag förmår ej mera! Antingen måste jag afkasta bördan eller också måste jag stanna och hvila mig; hvarför skulle just jag få den tyngsta bördan, då husbonden har så många andra tjenare, som kunde delat den med mig?”

“Tyst! tyst! intet knotande ord må gå öfver dina läppar. Har du blott en fast vilja så förmår

du nog. Hvar och en af oss har fått sina bördor tilldelade efter den styrka han egde. Vål tycker äfven jag, att mina krafter ibland svika, vål krökes min rygg allt mera och mera under bördans tyngd; men just den tanken tröstar mig, att han, som pålade mig bördan, förut afvägt min styrkas storlek, och därför lade han ej större börda på mina skuldror, än jag skulle förmå frambära till mitt förelagda mål. Du vinner ej något med att afkasta bördan: du skulle ju åter upptaga den, och du skulle då anse den dubbelt tyngre. Ej heller skulle du vinna något med att hvila dig på vägen, ty dina krafter skulle derigenom förslöas i stället för stärkas, och du skulle ha dubbelt svårare att sedan fortsätta din stråt. Dessutom känner du ju förbudet.“

“Jag underkastaar mig ej förbudet,“ svarade den knorraude tjenaren trotsigt. Derefter afkastade han bördan och begaf sig in på en sidoväg.

Den trogne tjenaren blickade sorgset efter honom. Han hade så gerna velat ledsaga honom fram till målet. Nu visste han, att hans stackars medbroder ej allenast skulle förlora den utlofvade lönen, utan att hans namn skulle äfven bli utskrapadt ur den gode husbondens bok.

Solen sjönk allt mer och mer. Trädens skuggor blefvo längre, och foglarne uppsökte sina nästen. Den trötte bäraren kastade längtansfulla blickar bort till målet, som hans matta öga nu tyckte sig skönja; denna syn upplifvade hans mod och stärkte hans domnade kraft. Aftonvinden spred en mild svalka

i den af middagshettan förut så tryckande luften; den betungade tjenaren inandades dess svala flägar; han var glad i sitt hjerta öfver, att han snart skulle finna hvila och ro. Ännu några tunga steg — och han stod vid det så länge efterlängtade målet. Der stod den gode husbondens käre son, färdig att emottaga honom.

Sonen var alltid en god förespråkare hos sin fader för alla hans tjenare.

Den trötte vandraren utsträckte bedjande sina händer och nedsjönk ödmjukt för sin herres son.

Denne framgick nu och aflyftade med egen hand den tryckande bördan, i det han sade: "Du gode, trogne tjenare! du har i sanning haft en tung börda. Jag har sett din undergifvenhet, ditt tålmod och framförallt din förtröstan — gå nu och emottag din lön."

"Ack Herre!" svarade tjenaren, "mitt tålmod har ofta varit nära att svika mig. Mer än en gång har jag varit på väg att misströsta om, att kunna hinna målet; men då har jag alltid hoppats på den, som bättre än jag kände mina krafters otillräcklighet; och jag ser ju nu, att mitt hopp icke varit förgäfvets."

"Edert hopp till min fader sviker eder aldrig, då det rättskaffens är. Men låtom oss nu ingå i min faders boning, du får der hvila dig efter din möda."

Den trogne tjenaren fick nu ingå i den så herr-

ligt upplysta salen, och der sitta till bords med alla dem, som före honom hunnit fram.

Huru snart voro nu alla vägens mödor glömda. Huru lycklig prisade han sig icke nu, att hans börda varit tung, ty så mycket ljufligare blef nu hans hvila.

"Vår Herre lefver!"

En kulen Septemberdag satt en ensam flicka vid en källa i skogen och grät.

Hennes utseende och växt visade, att hon stod på gränsen emellan barndom och ungdom. Den smärta gestalten skakades ofta af en krampaktig darrning.

Det arma barnet hade skäl att sörja. Hon hade nyss förlorat en älskad far, sitt enda jordiska stöd, och med honom allt.

Hennes tårar flöto med ohejdad fart, de föllo droppe efter droppe i den klara källan, som i sitt sköte emottog dem, men grumlades ej deraf. Den källan, hvarifrån de varma tårarne flutit, var ju äfven ren och klar. Ännu hade ej begärens stormar upprört och grumlat hennes klara spegel.

Den tidiga hösten strödde öfverallt sina bleka gulnade blad, och de voro ju en bild af den stackars flickans förhoppningar. Så hade äfven de i förtid vissnat, och lemnat efter sig endast bleka blom-
som kanske aldrig mer skulle återfå färg

och lif, aldrig mer åter upprätta sina medböjda hufvuden.

Den arma satt länge qvar vid källan, nedtryckt under sin bittra smärtas tunga börda.

Hon tänkte på all den glädje, som för alltid försvunnit från henne, och blickade skyggt in i en mörk framtid af möda och sorg.

Hon hörde nu sakta fotsteg i de prasslande löfven; någon nalkades den plats der hon satt.

Hon uppreste sig, aftorkade hastigt sina tårar; spåren efter dem voro svåra att utplåna.

Den gode, allmänt älskade kyrkoherden i församlingen närmade sig. Han framgick till flickan, fattade vänligt hennes hand, och talade hjertliga ord till henne,

Äfven han hade känt och älskat hennes dyre far.

“Var lugn, mitt barn,” sade han, “du har visst förlorat mycket; men, vår Herre lefver, han dör aldrig. Kasta alltid din omsorg på honom, och du skall aldrig finna dig besviken i ditt hopp.”

Den gamle läraren fortsatte sin väg. Flickan kastade en tacksam, kärleksfull blick efter honom.

De ord han sagt henne voro ju ingen nyhet; visst hade hon känt denna sanning förr, men aldrig — aldrig hade den gjort ett så djupt och kraftigt intryck på hennes sinne.

Den gamle var snart ur hennes åsyn; men de ord han sagt skulle aldrig gå ur hennes minne.

Hennes lefnadsbana gick ej alltid öfver blom-

mor; tvertom, fann hon både törne och tistel på sin stig; men de orden: "Vår Herre lefver," stodo alltid lefvande för hennes inre syn, och upprätthöllo henne under hvarje sorg och strid. Frestades hon någon gång till det som orätt var, stodo de hotande framför henne, och blödde hennes hjerta, så gäfvode de henne alltid den skönaste tröst.

Så kan ett enda litet ord, i rätt tid utsädt, bära frukt under ett helt människolif.

Klippans hjerta.

Har du någonsin lagt örat tätt intill en klippvägg, så har du säkert också derinne tyckt dig förnimma ett sakta susande.

Kanske var det det svaga ehot af dina egna pulsslåg du hört; men kanske ock att det var de dofva slagen af klippans hjerta; ty hvem vet, om ej klippan också eger ett sådant.

Hvarje träd, hvarje blomma, ja, hvarje litet grässtrå till och med, har ju sina pulsar, och porer, genom hvilka de inandas lif. Klippan lefver ju också, den växer ju också, fastän det erfordras sekler, för att man skall kunna märka dess tillväxt.

Långt bort i en aflägsen del af Sverige låg, i en ödslig skogstrakt, en stor klippa. Dess spets var rundad, och liknade en gigantisk människohjessa. På klippans framsida funnos tvenne stora runda urhålkningar, som kallades klippans ögon.

Det gick en allmän sägen om denna klippa, att djupt inuti dess sköte klappade ett varmt hjerta; väl var det ett hjerta af sten, men det hade lik-

väl medlidande med människornas sorger, och människornas förderf; ty hvarje gång de stora ögonen fingo se en mörk och syndig gerning begås af något människobarn, så öppnade klippans hjerta sig, och derur framqvälde en stor tåreflod, hvilken ur ögonen utströmmade och nedföll på jorden.

Klippan var hög, och kunde alltså skåda vidt omkring sig. Säkert fingo ögonen ofta se sådana gerningar, som kunde gifva hjertat anledning att låta sin tårekälla flyta. Ingen hade sett klippan fälla tårar, men alla voro dock öfvertygade om att hon gjorde det. Ofta såg man vid klippans fot små runda hvita stenar; säkert voro dessa några förstenede tårar, som en gång flutit utför klippans skrofliga kind.

Ej långt derifrån låg en liten by, hvars invånare voro fattiga alla. Deras små jordbitar lemnade magra skördar, de tvungos därför att med arbete åt sina bättre lottade likar skaffa sig uppehälle.

Alla älskade klippan högt: hon var, nära nog, de goda byinvånarnes andra samvete; ty hade de företagit sig något, som deras samveten ej rätt gillade, så visste de, att klippan såg förebrående och hotande på dem, och den blicken var ej god att uthärda.

Alla byns barn hade vid klippans fot sina käraste lekplatser. Om sommaren växte der så sköna smultron, och dessutom funno de alltid der så många vackra hvita stenar, af allehanda former, och dessa voro för dem af samma värde, som de dyrbaraste äkta perlor.

I byn bodde bland andra, äfven en fattig enka med sitt enda barn, en liten gosse, vid namn Richard. Det var ett litet älskligt barn, med öppen blick och höghvälfd panna. Alla älskade honom, både små och stora.

På lekplatsen fick alltid Richard föra ordet; ty han var förståndigare än alla de andra barnen, och hände det någon gång att dessa blefvo oense och kommo i gräl, så var det ständigt Richard, som skulle dömma dem emellan och stifta fred.

Några mil från byn bodde en rik jordegare; till honom gick alltid Richard med sina smultron. Visst var vägen dit lång; men den gode mannen var rik — ej endast på jord, utan äfven på människokärlek, och så var äfven hans qvinna. Richard var hos dem, som hos alla andra, en stor gunstling, och fick ofta emottaga många nyttiga gåfvor för både sig och sin fattiga moder; af alla dessa var det dock inga, som fröjdade Richard så högt, som de goda och lärorika böcker, hvarmed den frukostige mannen så rikligen försedde honom.

Ur de kära böckerna fick han inhemta så mycket, som han förr ej haft aning om.

Hans moder hade blifvit född och uppfostrad i byn, hon var en god qvinna, känd och aktad för sin fromhet och gudsfruktan; men hennes kunskapsförråd var ej stort.

Då hon hade lärt Richard ur den stora bibeln läsa rent, kunde hon i den vägen ej lära honom något mera; men hon undervisade honom i stället,

så godt hon kunde, ur naturens stora bok; hon vände tidigt hans unga sinne att uppmärksamma de under i naturen, som vi dagligen se, och just derföre ej betrakta, utan anse dem för alltför vanliga tilldragelser, för att deråt egna någon uppmärksamhet.

Mången afton satt Richard vid foten af den gamla kära klippan, och läste för sin mor ur de för honom så dyrbara böckerna. Han kände sig då så lycklig. Blickade han upp till de stora klippögonen, så tyckte han sig finna, att de sågo vänligt och uppmuntrande ned på honom. Han hade aldrig sett något mörkt och hotande uttryck i dem.

En afton kom en fattig qvinna till byn. Hon medförde en gosse af samma ålder och storlek som Richard, men af ett motsatt utseende och ansigtsuttryck. Ögonen voro vilda och stirrande, och de sammanpressade läpparne öppnade sig sällan för att uttala något vänligt ord.

“Du är väl mycket trött, min stackars Colbert?” yttrade qvinnan medlidsamt. “Denna by ser fattig ut, kanske skall dock invånare visa oss medlidande.” Gossen svarade med bittert hån: “Af människornas medlidande hafva vi ofta rönt prof, vi hafva just blifvit bortskämda genom för mycken människokärlek.” Han mumlade sedan något, som modren ej rätt fattade, hon sade ej eller något vidare, hon såg blott sorgset och tviflande på gossen. Hon hade i sin ungdom sett bättre dagar; men under sednare tiden af sitt lif hade hon gjort samma

erfarenhet som barnet. Hon suckade djupt, och styrde skyndsamt sina steg mot den låga koja, der Richard och hans mor hade sitt torftiga hem. Hon behöfde ej klappa länge, innan en vänlig hand öppnade för henne och hennes barn.

Stugans båda invånare emottogo dem på bästa sätt. Den fattiga enkan delade med sig af sitt lilla förråd åt den fremmande qvinnan och hennes barn. Richard visade Colbert sin kära boksamling; och förklarade, så godt han kunde, böckernas innehåll; men antingen roade Richards berättelser ej Colbert, eller ock kände han afund öfver, att en af hans jemnåriga visste mera än han, ty han svarade ej Richard. Ytrade han någon gång ett ord, så var det endast en smädelse eller ett gäckande skämt.

Richard var ej van vid ett sådant bemötande, han ledsnade också snart vid Colbert, och egnade i stället sina omsorger åt hans mor. Hon tycktes också vara mera tacksam för hans vänlighet. Den stackars qvinnan hade rönt så liten kärlek af sitt eget barn, och hon kände nu sitt hjerta uppvärmas vid de små välvilliga omsorger, som den alltid kärleksfulle Richard egnade henne.

Colbert älskade ej sin mor, han älskade ingen; men han kunde dock ej fördraga att se, det hans mor smekte och talade vänligt till Richard.

I ett sinne, sådant som Colberts, är hatets gnista lätt tänd, och han hatade redan Richard, fastän han ej kunde rätt göra sig reda hvarför.

Det var högst sällan någon fremmande anlände till den lilla byn; då derföre något sådant inträffade, ansågs det alltid som ett afbrott i den dagliga enformigheten.

Om morgonen, då byinvånarne fingo veta om den fremmande kvinnans ankomst, täftade de alla om att visa henne gästfrihet. Kvinnan, helt rörd, och ovan vid ett sådant bemötande, bad slutligen, att hon och hennes barn skulle få stanna hos dem, hon ville, likasom de, arbeta för sitt uppehälle.

Ingen visste hvarifrån den fattiga kvinnan kom; men alla sågo, att hon var fattig och utan hem. En liten plats blef snart afröjd, och innan kort hade antalet af byns kojor blifvit ökad. Den nybyggda boningen vittnade visst ej om någon skön byggnadskonst; men den bar ett skönare vittnesbörd med sig: den vittnade om den fattiges hjälpsamhet.

Den fattiga kvinnan visade sig alltid tacksam mot sina välgörare; men så var det ej med Colbert. Förgäfves uppmanade modren honom till ödmjukhet och mildhet; hans sinne var och blef bittert mot alla.

På lekplatsen infann han sig sällan, och var han der någon gång, så stiftade han alltid något ondt bland de små. Mer än en gång fick Richard freda dem för Colberts falska och listiga anslag.

Richard, som sjelf egde ett så vekt och böjligt sinne, hade så gerna velat tillvägbringa någon förändring med Colbert; och sökte derför, mer än en gång, att vinna hans vänskap och förtroende. Men

hvarje sådant försök strandade mot Colberts hårdhet. Han älskades af ingen, ej eller sökte han någons kärlek, och mot Richard var han isynnerhet bitter och harmful, hvilket ofta sårade den gode, varmhjertade gossen.

En vacker afton rullade en lätt resvagn framåt den lilla byvägen i rask fart. Vid en krökning af vägen skyggade hästarne, skrämde af en vildfågel, hvilken hastigt uppflog; och skjutsbonden, som just ej var en så serdeles säker körsven, släppte i förskräckelsen tömmarne, och så bar det af i fullt sken.

Colbert kom gående vägen framåt, och som han var i besittning af en för sina år ovanlig styrka, lyckades han medelst ett kraftigt, och äfven djerft försök, att hejda hästarnes lopp.

Den resande var en medelålders man af ett ädelt och godt utseende.

Han hade sett sitt lif i fara, och tackade Colbert rätt hjertligt för det mod han visat.

Vagnen hade blifvit lindrigt skadad, och skjutsbonden måste nu föra den till byn, för att få skadan reparerad.

Den resande gick i Colberts sällskap framåt byn, och pratade under vägen om hvarjehanda.

Colbert uppdukade nu i sitt sinne alla möjliga belöningar, som han skulle kunna erhålla för sin hjeltebragd.

Richard satt vid foten af sin kära klippa, och läste som vanligt. Han blef ej litet förvånad då han såg en så stor vagn nalkas byn; men hans förvå-

ning blef ännu större, då han straxt derpå såg Colbert komma i en så fin herres sällskap.

Då den fremmande varseblef Richard, stannade han plötsligt. Det ovanligt milda och oskyldiga uttrycket i gossens anlete förvånade honom.

Han gick bort till Richard, och frågade vänligt hvad det var han läste.

Richard, som var af naturen blyg, kände sig i början helt förlägen, men öfvervann snart sin blyghet, och besvarade nu, på sitt öppna och okonstlade sätt, alla den resande herrns frågor. Det dröjde ej länge innan Richard inkom på sitt älsklingsämne — sagan om klippan — och inom kort kände äfven fremlingen klippans historia.

Colbert hade hela tiden stått och betraktat Richard med ilskna blickar. Han frågade nu, på sitt vanliga ovänliga sätt, huru Richard kunde vara så dum, och för en sådan Herre uppduka en så enfaldig historia, som i alla fall ej var annat än en usel dikt.

Richard såg nedslagen ut; men uppmuntrades snart, då den fremmande vänligt tillrättavisade Colbert, i det han sade:

“Vi skola ej förakta dikten, min vän! synnerligast då den är af en så skön och poetisk natur, som denna enkla saga.”

Colbert vände dem hastigt ryggen och mumlade något för sig sjelf, såsom han alltid brukade.

Den fremmande, som gerna på något sätt velat visa sin tacksamhet mot Colbert, för den tjänst den-

ne gjort honom, bad honom stanna, och ville lägga några silfvermynt i hans hand. Colbert, som var uppretad genom den vänlighet Richard rönt, stötte häftigt den framsträckta handen ifrån sig, i det han fräckt yttrade: "behåll edra pengar, eller gif dem åt den der förträfflige sagoberättaren."

Den resande vände sig nu till Richard, som stod der slagen af häpnad öfver Colberts ohöflighet.

"Är denne gosse ett af byns barn?" frågade han,

"Nej, herre! som väl är — det är han ej," svarade Richard med en liten anstrykning af stolthet i rösten. "Han hör ej till oss, fast han en tid med sin mor bott ibland oss, och om ni vill följa mig till byn, så skall ni finna, att ingen enda af byns fattiga invånare likna honom, utan skola de tvertom täfla om, att kunna visa eder välvilja. Min moders koja är låg och ringa; men kanske ni ändå ej skall försmå att stanna der, ifall ej vagnen hinner att bli iståndsatt innan morgondagen."

Fremlingen kände sig mäktigt dragen till den älsklige gossen. Han beslöt sig för att följa Richard och tillbringa natten i hans moders koja, och allt som aftonen framskred aflöste det ena samtalet det andra, och innan morgonen var inne var det beslutadt, att Richard skulle åtfölja den fremmande till hans hem.

Väl fällde modren många bittra tårar vid tanken på att skiljas från sitt kära barn, sin älskade Richard; men hon insåg, att Richard gick en långt

Ijusare framtid till mötes nu, än om han för alltid hade måst stanna i byn.

Om morgonen, då den nu fullkomligt reparerade vagnen stod vid stugans dörr, dröjde det en lång stund innan Richard kunde slita sig ur modrens armar. Hans fårar runno ymnigt, och han lofvade modren, att han helt säkert om några år skulle komma och besöka henne, och då skulle glädjen bli lika stor, som smärtan nu var.

Om några ögonblick rullade vagnen af. Den fatiga modren såg med den all sin glädje bortila.

Richard kastade en blick af saknad bort till den gamla klippan. Han tyckte att de stora ögonen så vänligt logo emot honom.

Det var äfven ett par andra ögon som åsågo Richards afresa; men de blickar dessa kastade hade ej det vänliga uttryck, som Richard tyckt sig finna i klippans ögon; de liknade snarare tigerns, då han betraktar sitt flyende rof.

Det var Colbert, som satt dold bakom ett framskjutande klippstycke, och derifrån sett Richards afresa. Hans afund hade nu stigit till sin höjd. Han utöste en mängd förbannelser öfver Richard. "Hade ej den tölpen varit, så hade det varit jag, som nu suttit så der beqvämt i den fina vagnen; men vänta! — jag hinner dig nog" . . . Och han fortsatte sin mörka väg, under det han som vanligt mumlade och brummade.

Ryktet om Richards afresa från byn emottogs med både glada och sorgliga känslor af alla. Alla

gladde sig åt hans lycka; men alla saknade också det kära barnet, hvars sällskap blifvit så kärt för hvar och en af byns fattiga invånare.

Ensamheten i den stackars modrens koja blef förfärlig. Mer än en gång var hon på väg att ankla den fremmande herrn för det han förstört hela hennes ålderdomsglädje, derigenom att han fråntagit henne den käre gossen; men hvarje gång en sådan tanke ville insmyga sig hos henne, ångrade hon den genast, och, glömmande sin egen sorg, välsignade hon fremlingen, som lofvat göra hennes Richard så lycklig.

Om några månader hade hon den stora glädjen att få emottaga ett bref, skrifvet af Richards egen hand — han hade redan hunnit lära sig den välsignade konsten, att med några penndrag öfverflytta sitt hjertas tankar på papperet, och sända dem bort till den vän, hos hvilken de heldst dröjde.

Den fattiga enkan hade aldrig förr under hela sin lifstid emottagit något bref, och var ej litet förlägen, huru hon skulle kunna få de kära raderna tolkade för sig. Sjelf förstod hon dem ej, och ingen i byn förstod dem heller; hon vandrade därför af med sin skatt till den rike bonden, som alltid varit så god mot hennes käre gosse, säkert skulle det glädja äfven honom att få höra något från Richard.

Den gode mannen upprepade det dyrbara brefvets innehåll så många gånger för den gamla, att hvarje ord af dess innehåll qvarstodnade i hennes minne, och det blef nu en stor glädje för henne, att

ej allenast för sina grannar, utan äfven i ensamheten kunna upprepa dem.

Colbert blef allt mer och mer sällsynt i byn. Han var, då han någon gång visade sig der, dystert och sluten, och om möjligt mera människoskygg nu än förr. Det tycktes, som om hans själ rufvade öfver endast mörka tankar; ty han meddelade sig aldrig åt någon.

Hans stackars mor, som, genom umgänget dels med Richards mor och dels med de öfriga byinvånarne, blifvit mycket förädlad, sörjde bittert öfver sin son, och denna sorg förtärde hennes lifskrafter och lade henne snart i grafven.

Från den dagen hon var jordad och gömd syntes ej Colbert mera.

Så förflöto några år, det ena efter det andra. Allt var sig likt bland det fattiga byfolket. Ännu surrade spinnrocken i den fattiga enkans koja, fast dess hjul numera ej hade samma raska fart som fordom.

En mörk och ruskig höstafton satt den gamla, som vanligt, ensam i sin stuga. Plötsligt tyckte hon sig höra, att det sakta klappade på den låga dörren; men som hon aldrig vid denna tid plägade få något besök och stormen dessutom häftigt rasade derutanför, så trodde hon, att hennes svaga hörsel bedragit henne; men nu förnyades klappningen, och denna gång hårdare än förut. Hon uppsteg och fränsköt den gamla rigeln i det rostiga låset, troende att det var någon ensam vandrare, som sök-

te skydd för natten; men huru stor blef ej hennes förvåning, då en reslig, skön yngling inträdde. Hennes öga hvilade en stund forskande på ynglingen; men den blicken blef ej lång, snart lågo moder och son tätt slutna till hvarandras hjertan.

Det var hennes Richard, hennes egen käre gosse, som hade vuxit upp och blifvit en så ståtlig yngling.

Huru många frågor hade hon ej nu att göra honom, och huru gerna besvarade han dem alla.

Den gamla hade aldrig, under hela sitt lif, någonsin känt sig så lycklig, och hon tyckte, att hon förgäfvos letade efter ord nog varma, för att med dem tolka sin tacksamhet mot den Allgode, som skänkt henne en så stor lycka; men hvad betydde det väl om orden voro fattiga. Han kunde ju läsa i hjertats doldaste vrå och se, att hela — hela hjertat var uppfyllt med tacksamhet.

Richard omtalade för modren att han af sin fosterfader blifvit skickad i ett viktigt ärende till den provins, hvari hans kära barndomshem var beläget, och fastän han hade måst göra en lång omväg, så ville han dock ej återvända, förr än han återsett sitt hem och sin gamla älskade mor; men länge fick han ej dröja, ty de väntade honom med oro derhemma.

Han omtalade äfven, huru han snart med en heligare rätt än hittills skulle få kalla den älskade fostraren fader; ty dennes enda dotter, en god och

högsinnad flicka, skulle straxt efter hans hemkomst blifva hans brud.

Denna afton flammade den muntra lågan på den gamlas härd till långt efter midnatt; ingen af de båda lyckliga tänkte på att släcka den, eller att begifva sig till hvila. De märkte ej det gamla urets knäppningar eller dess slag vid hvarje bortflydd timma. De märkte ej heller, att en mörk skugga smygande vandrade kring kojans, och kastade onda, afundsfulla blickar ditin.

Då slutligen den gamla klockans skramlande slag förkunnade morgonens tredje timma, uppsteg den gamla från sin plats vid sonens sida, för att bereda en hvilobädd åt honom; och den gode sonen sof snart lika tryggt som fordom, under den låga kojans skygd.

De få dagar som voro bestämda för Richards vistande hos sin mor voro snart tillända. De voro i sanning verkliga glädjedagar, ej endast för modren, utan ock för hela byn; ty det fanns ingen enda af dess innevånare, som ej delade den gamlas glädje.

Aftonen före Richards resdag var inne, och modren och han vandrade nu i solnedgången bort till klippan, för att ännu en gång få sitta i förtroligt samspråk vid dess fot.

De kände båda, att det var sista aftonen de så skulle sitta tillsammans, och en tyngd låg öfver deras sinnen; det ville ej gå för sig, att få ett samtal i gång.

Plötsligt lifvades Richards anlete, han fattade

den gamlas hand och utropade: "Moder! skulle du ej vilja öfverge din koja här och följa mig till ett annat hem, der du ej skulle behöfva, såsom här, vara ensam, utan se dig ombuldad, ej endast af min sonliga kärlek utan äfven af en den ömmaste dotters omsorger?"

Den gamla smekte vänligt den hand, som så trofast omslöt hennes, och svarade: "Tack min son! Tack, för all din ömhet och kärlek, den gläder mitt gamla hjerta långt mer än min tunga kan utsäga, och den gör mig till den lyckligaste af mödrar. Följ dig kan jag ej; ty hvem vet, om min gamla och bräckliga kropp skulle kunna uthärda en så lång resas besvärligheter, och dessutom är jag allt för gammal, för att utbyta mina enkla vanor mot nya för mig alldeles främmande. Det vore förmätet af mig, att begära mera af lyckan än hvad hon redan skänkt mig. Jag har sett dig, min son, stor, frisk och lycklig, och nu önskar jag blott, med den gamle Simson i templet: att få fara hädan i frid."

Det hopp Richard ett ögonblick hyst, försvann åter; men han insåg, att hans mor hade rätt.

Deras samtal hvälfde sig nu kring Richards barndom, och alla dess oskyldiga fröjder. Richard frågade äfven hvad det blifvit af Colbert.

"Ingen vet det, mitt barn," svarade modren. "Han är borta, och jag är glad deröfver. Hans stackars mor sörjde mycket öfver honom; hennes hjerta blödde tills det brast i döden. Colbert tycktes ha ett bittert och hatfullt sinne, och du min

Richard tycktes i synnerhet vara ett föremål för hans hat.“

“Men hvad kunde han ha för skäl till sitt hat till mig?” frågade Richard förundrad.

“Det må du väl fråga. Skäl hade han visst ej, men han inbillade sig hafva det; och i ett sinne, så bittert som hans, behöfs ej mer än en blott inbillning, för att föda och nära hatets låga.“

De uppstego nu för att återvända till kojan. Modren sade i sorgsen ton: “Du måste väl resa tidigt i morgon, min kära gosse? Din väg är lång, och din brud väntar dig säkert med längtansfull kärlek.“

“Hon skall få vänta förgäfves,” mumlade en mörk skepnad, som stod dold i en remna af klippan, “vänta förgäfves, lika som jag förgäfves väntat ända hittills på hämnd, lika som jag en gång i mitt lif hoppades på lycka, och fick dock vänta förgäfves.“

Det var Colbert, hvilken för några dagar sedan i hemlighet anländt till byn, som nu uttalade dessa hotande ord.

Huru orättvis är icke människan; hon anklagar ofta Försynen, eller ock sina medmänniskor, för alla de vidrigheter som möta henne i världen, utan att besinna, att det oftast är hon sjelf, som är orsaken till dem.

Hade Colbert visat mera mildhet och ödmjukhet i umgänget med människorna, så hade han sä-

kert ej så ofta af dem blifvit bortstött med bitterhet och ovilja.

Richard hade kastat sig påklädd på den lilla bädden i kojnan. Förgäfves sökte han sömnen, den tycktes fly honom; han kände sig så underligt orolig och beklämd.

Natten var ovanligt klar och stilla. Månen kastade sina bleka strålar in genom de små fenstren; och Richard tyckte de sågo så lockande ut. Han uppsteg, framgick till modrens bädd, och betraktade en stund hennes kära drag, de tycktes nu så lugna och saliga, säkert hade hon en god dröm. Just så, tänkte Richard, skall det kära anletet se ut, sedan en gång den trogne anden fått fara i frid.

Han öppnade saktadt dörren och vandrade ut i den ljusa natten. Utan att tänka derpå styrde han sina steg till klippan, och satt snart på samma plats han så nyss med sin mor lemnat.

Han genomgick i tankarne sitt förflutna lif. Han tänkte på huru lycklig han varit och var, samt huru lycklig han snart skulle blifva, och han sammanknäppte sina händer samt höjde ur hjertats djup en varm tacksamhetssuck till den, som under hela hans lif bevisat honom så mycken kärlek.

Hastigt hörde Richard ett sakta prasslande bakom sig, han uppsteg plötsligt och vände sig åt det håll hvarifrån ljudet hördes, då i ögonblicket ett skott brann af, det träffade sitt mål, och den ädle ynglingen föll, för att aldrig mera resa sig, vid klippans fot.

En mörk skugga framträdde, det var Colbert, som kom för att betrakta sitt verk.

Ett doft klappande ljud hördes, klippan tycktes darra på sin grund. Colbert blickade förskräckt upp; de stora ögonen brunno som eld, och stirrade hotande på honom. I ett nu störtade en klar flod ur hvardera af dem, och för Colberts ögon tycktes det vara strömmar af blod.

Richard vände sitt slocknande öga mot Colbert, visade med handen på klippan och hviskade: "Se, sjelfva klippan gråter öfver din gerning, hvad borde du ej då sjelf göra?"

Handen nedsjönk matt, ögat var brustet, och allt var tyst,

Colbert stod som förstenad. Det länge efterlängtade ögonblicket var inne. Hämmnen på den oskyldige var fullbordad; men hvar var väl nu den tillfredsställelse, som mördaren hade hoppats få erfarra, då han fullbordat sitt dåd?

Förtviflans mörka ande grep honom, han kastade mordvapnet, och flydde långt — långt bort; flydde, likt Cain, från ort till ort, från land till land, utan att någonsin finna ro. Öfverallt hörde han offrets ord, öfverallt mötte honom de stora brinnande ögonen.

Om morgonen blef en stor rörelse i byn. Den stackars modren, som tidigt vaknade, och ej fann sonen, trodde att han, för att vinna tid, redan begifvit sig ut för att säga grannarne farväl. Hon gick därför ut, för att uppsöka honom; men han

fanns ej i byn. Ej kunde Richard ha rest, för att bespara henne afskedets smärta, nej, hans reskoffert stod ännu kvar.

Nu nalkades den gamle bonden, som i den tidiga morgonstunden kommit för att säga Richard farväl. Stora tårar banade sig väg utför hans ovanligt bleka kinder. "Sök honom ej," sade han, "ty han har rest, rest — fast till ett annat land än dit han ämnade styra sin färd. Trösta dig bedröfvade modershjerta," tillade han, då han såg den arma modren neddigna af smärta, "trösta dig! Visst blef afskedet från din käre son svårare än någon kunde ana, men du får taga din tröst hos honom, som kanske snart skall återförena dig med din Richard."

Modren uppreste sig åter, den gode mannen hade anslagit en sträng i hennes själ, som ej skulle ljuda förgäfves. Hon vände nu hela sin själ till honom — som bäst förmår lindra alla våra sorger.

Den gamle bonden åtog sig nu den sorgliga pligten att skriva sorgeposten till Richards fosterfar, och hans väntande brud. Och en förfärlig sorgepost blef det för dem, som så innerligt varmt älskade Richard.

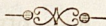
Förgäfves spanade man öfverallt i kringliggande trakten efter Richards mördare; han var och blef borta. Det enda man fann var en gammal bössa som låg kastad ett stycke från klippan.

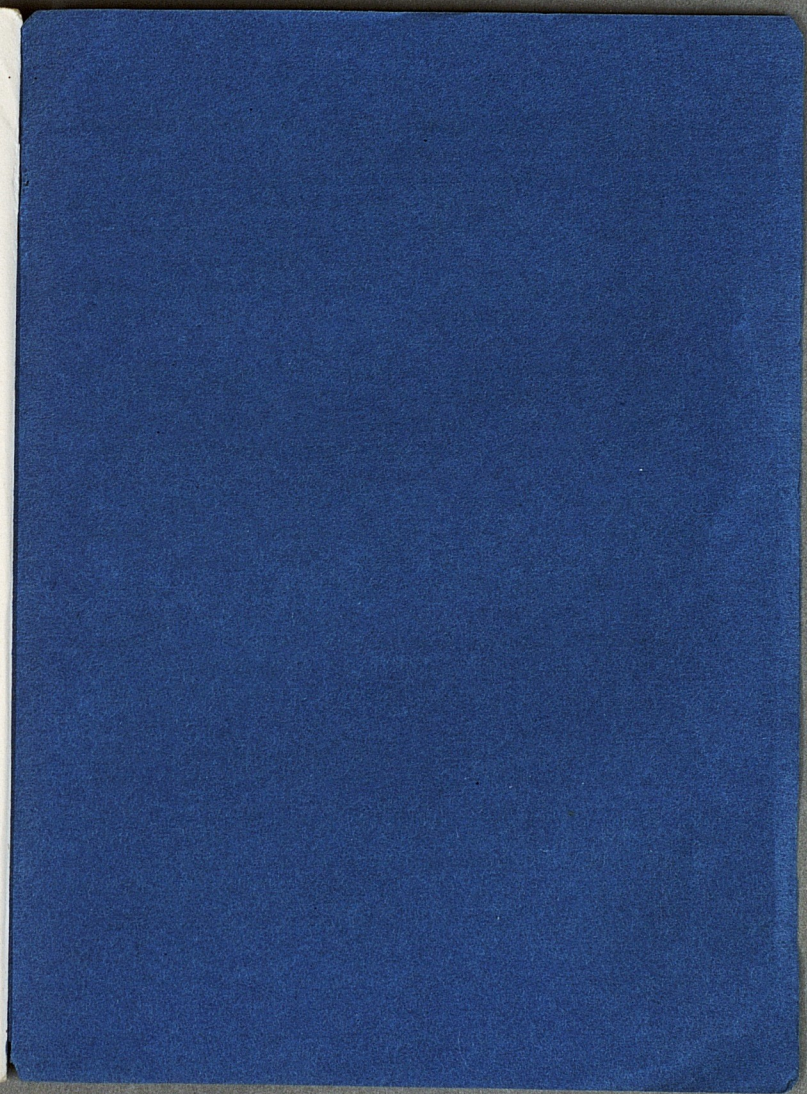
En enkel minnesvård upprestes på platsen der Richard föll; till den gick sedan den trogna modren hvarje afton för att gråta och bedja, och dermed

fortfor hon tills hennes pröfvotid härnere hade nått sitt slut.

Många — många år derefter fann byfolket en morgon, vid Richards lilla monument, liket efter en gammal man. Hans hår var hvitt, hans fötter bara och sårade, den staf som den stelnade handen krampaktigt omslöt var nött; och det tycktes, som hade han vandrat en lång väg, för att slutligen få dö här. De äldste i byn trodde sig i de bleka dragen igenkänna Colbert, och de bedrogo sig ej. Det var han, som ändtligen här fått sluta sitt irrande lif. Hade han väl under sin långa vandring sökt och funnit försoning för sitt brott? Det visste ingen mer än den, inför hvars domstol han nu stod för att dömmas.

De stora klippögonen blicka ännu vidt omkring sig öfver fältet. Men säkert skola de aldrig få skåda ett svartare dåd, än det som en gång blef begånget tätt vid klippans fot, och hvilket pressade så strida tårar ur klippans hjerta.

Pris: 75 öre R:mt.

www.books2ebooks.eu